

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ КІБЕРНЕТИКИ

РУЖИЦЬКИЙ АРТЕМ АНДРІЙОВИЧ

УДК 338.1

**ВДОСКОНАЛЕННЯ ЦІНОВОЇ ПОЛІТИКИ З НАДАННЯ ПЛАТНИХ
ПОСЛУГ (НА ПРИКЛАДІ ФОП РУЖИЦЬКИЙ АНДРІЙ МИКОЛАЙОВИЧ)**

Спеціальність 051 – економіка

Автореферат

дипломної роботи на здобуття освітнього ступеня «магістр»

Тернопіль

2019

Роботу виконано на кафедрі економічної кібернетики Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя Міністерства освіти і науки України

Керівник роботи:

кандидат технічних наук, доцент кафедри економічної кібернетики

Дмитрів Дмитро Володимирович

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Рецензент:

кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та фінансів

Ціх Галина Володимирівна

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Захист відбудеться 24 грудня 2019 р. о 10-00 годині на засіданні екзаменаційної комісії № 56 у Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя за адресою: 46001, м. Тернопіль, вул. Танцорова 2, навчальний корпус № 5, ауд. 25.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми роботи: У будь-яких умовах ринкового господарювання, кризових явищ або навпаки стратегічного розвитку, забезпечення довгострокового успішного існування країни залежить від запровадження ефективних заходів покращення існуючого стану на підставі виявлення недоліків. Якщо проаналізувати сучасну економіку України, то навіть видатні економічні експерти, не можуть скласти достовірних прогнозів розвитку економічної ситуації на найближчий роки. Однак, чітко простежуються думки, які характеризують існуючу ситуацію як надскладну з точки зору забезпечення стабільного економічного розвитку України. Крім цього, можна відзначити рекомендації, реалізація яких може стати відправною точкою у забезпеченні розвитку вітчизняної економіки. Однією із найбільш поширених та економічно обґрунтованих рекомендацій, є пошук резервів або прихованих можливостей у формуванні державного бюджету. У цьому сенсі, вагоме значення відіграє митна служба України, яка забезпечує значну частку валютних надходжень до державного бюджету.

Збільшення надходжень від митних операцій на сьогоднішній день крім боротьби з контрабандою, пояснюється зростанням протягом останніх років товарообороту з країнами Євросоюзу і цей потенціал необхідно системно нарощувати, зокрема за рахунок детального пропрацювання стратегічних методик та передового світового досвіду у галузі митного законодавства та активізації митного підприємництва.

Серед найбільш перспективних, та тих, що динамічно розвиваються, є послуги пов'язані з супроводженням митних операцій під час зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання. Мова йде про митних брокерів, які завдяки володінню професійними знаннями у галузі митної справи та зовнішньоекономічної діяльності, дозволяють оперативно надавати фахові послуги суб'єктам ЗЕД. Але як показують попередньо проведені теоретичні дослідження, інформації про діяльність митних брокерів дуже мало. Зокрема, це стосується формування обґрунтованої цінової політики на надання платних послуг суб'єктам ЗЕД. А цей чинник, в контексті систематичного збільшення кількості митних брокерів, яка на сьогоднішній момент складає понад чотири тисячі ліцензованих осіб, стає вирішальним під час обрання брокера суб'єктом, який займається зовнішньоекономічною діяльністю.

Спираючись на попередні теоретичні дослідження можна відзначити, що на теперішній час у галузі підприємництва, пов'язаного з наданням митних послуг, не розроблено беззаперечних методичних підходів обчислення вартості митних послуг, а також чітко не прописані найбільш вагомні критерії, які впливають на цінову політику митних брокерів. Як показує практика митного брокерства, встановлення вартості послуг на здійснення митного декларування, здійснюється на договірних засадах з суб'єктом ЗЕД і не носить виваженого з економічної точки зору, механізму формування. За мов зростаючої конкуренції у даному секторі підприємницької діяльності, формування економічно-обґрунтованої цінової політики, може надати митному брокеру вагомних переваг, а у підсумку підвищити ефективність його діяльності та прибутковість, що робить окреслену тему досліджень актуальною.

Мета роботи: Проведення комплексних теоретичних досліджень специфіки

митного підприємництва, зокрема діяльності митних брокерів; виявлення резервів та перспектив у функціонуванні митного брокера на прикладі конкретного суб'єкта підприємництва та розробка рекомендаційних заходів, які дозволять підвищити ефективність функціонування досліджуваному суб'єкту підприємницької діяльності.

У відповідності до поставленої мети роботи були вирішені наступні завдання:

- досліджено теоретико-методичні підходи формування цінової політики суб'єктів господарювання у сфері надання платних послуг;

- охарактеризовано особливості підприємницької діяльності митного брокера;

- досліджено існуючі методи формування цінової політики у митній сфері;

- проаналізовано сучасний стан ділової активності митних брокерів;

- оцінено критерії впливу на цінову політику послуг митних брокерів;

- розроблено математичну модель обґрунтування вартості послуг досліджуваного митного брокера;

- розроблено факторну модель обсягів надання послуг з врахуванням чинників впливу на їх позитивну динаміку;

- проведено організаційно-економічне обґрунтування практичних заходів покращення діяльності досліджуваного митного брокера.

Об'єктом дослідження є підприємницька діяльність митних брокерів.

Предметом дослідження є цінова політика ФОП Ружицький А.М.

Методи дослідження: фінансовий аналіз, економіко-математичне моделювання, кореляційно-регресійний аналіз, індексний метод, економічне обґрунтування проекту.

Джерела дослідження: статті, монографії, автореферати дисертацій, підручники, електронні ресурси з тематики формування цінової політики на митні платні послуги.

Наукова новизна одержаних результатів. Проведений детальний аналіз діяльності брокерської діяльності на митниці та розроблено математичну модель цінової політики для досліджуваного ФОП.

Практичне значення одержаних результатів. Запропонована пропозиція розширення діяльності митного брокера, у разі її запровадження, дозволяє отримати економічний ефект, а вкладені кошти окупляться за 1,34 року.

Апробація результатів магістерської. Окремі результати роботи доповідались на VIII Міжнародній науково-технічній конференції молодих учених та студентів «Актуальні задачі сучасних технологій» 27-28 листопада 2019 року.

Структура роботи: Магістерська робота складається з вступу, шести розділів, висновків, переліку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг роботи 94 сторінки комп'ютерного тексту, вона містить 27 рисунків, 22 таблиці, додатки на 2 сторінках. В ній використано 35 літературних джерела.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У вступі розкрита актуальність теми магістерської роботи, встановлено мету

та завдання, об'єкт та предмет, методи та інформаційну базу дослідження.

У розділі «Теоретичні аспекти формування цінової політики з надання платних послуг» проведено ряд теоретичних досліджень, пов'язаних з методикою формування цінової політики з надання платних послуг з митної справи. Зокрема, проаналізовано загальний стан митної брокерської діяльності в Україні, розкрито сутність функціонування та спеціальні обов'язки митного брокера, а також порівняно існуючі методи ціноутворення.

У розділі «Аналіз активності в економічному аспекті формування цінової політики досліджуваного ФОП» виконано оцінку ділової активності досліджуваного ФОП. Результати за підсумками є прибутковими. Ділова активність у 2018р зросла на 0,2446, у 2017 році - 0,5174, а у 2016р - 0,785. Зміни є позитивними. Тенденція однак спадна. Це не є сприятливо для результатів досліджуваного ФОП. Факторна оцінка стану рівня в економічному аспекті розвитку у 2018р спадна – (-0,0397), 2017р – зростає на 0,0216, але у 2016р теж спадна - -0,0329. Тенденція розвитку нестабільна.

У розділі «Моделювання цінової політики» проведено прогнозування можливостей з надання послуг у сфері зовнішньоекономічної діяльності в Україні та за допомогою апарату економіко-економічного моделювання проведено оцінку ефективності формування витрат на оплату праці як чинник формування ціни

У розділі «Спеціальна частина» побудовано факторну модель, у якій чинниками визначення обсягу наступні: індекс пріоритетного домінування, частка доходу послуги, рівень споживчої привабливості. Ця модель дозволить визначати стан та контролювати вплив обраних чинників, а також визначати зміну обсягу за чинником.

У розділі «Організаційно-економічне обґрунтування розширення діяльності митного брокера» проведено визначення економічної ефективності із визначенням відповідних показників пропозиції розширення діяльності досліджуваного ФОП. Сутність пропозиції полягає у найму двох помічників, які будуть вповноважені за договірним дорученням працедавця попередньо готувати необхідну митну документацію. Відповідно, було проведено обчислення суми витрат на реалізацію пропозиції, яка склала 436746,05 грн. Рішення про доцільність впровадження пропозиції приймалось на підставі обчислення показників ефективності інвестиційного проекту, а саме коефіцієнту економічної ефективності який склав 0,748 та показника терміну окупності, який склав 1,34 року. Отримані показники ефективності проекту засвідчують доцільність його впровадження на досліджуваному ФОП.

У розділі «Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях» розглянуті питання охорони праці та безпеки у надзвичайних ситуаціях. Зокрема, охарактеризовано методи оцінки та заходи запобігання виробничого травматизму, розкрито організаційну процедуру розосередження запасів матеріальних засобів та методи забезпечення захисту та охорони запасів на базах і складах постачання, а також розкрито методикою визначення ступеня стійкості об'єкта до дії вражаючих факторів ядерного вибуху.

Тенденції збільшення товарообороту з Європейським союзом, які спостерігаються останні кілька років, позитивно впливають як на фінансово-економічну державну систему загалом, так і на розвиток митної сфери зокрема. Розбудова останньої забезпечується за рахунок приросту коштів, отриманих від збільшення обсягів товарів, які підлягають розмитненню. Одним з активно зростаючих видів підприємницької справи, пов'язана з митним сервісом є митна брокерська діяльність. Вона полягає у наданні послуг з митного оформлення вантажів, які перетинають державний кордон третьою стороною в особі митного брокера.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ АВТОРОМ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ РОБОТИ

Барановська С.В., Ружицький А.А., Михайлович Ю.В. Роль сфери послуг в економіці України //Актуальні задачі сучасних технологій: зб. тез доповідей том III VIII міжнар. наук.-техн. конф.Молодих учених та студентів, (Тернопіль, 27–28 листоп. 2019.) / М-во освіти і науки України, Терн. націон. техн. ун-т ім. І. Пулюя [та ін]. – Тернопіль: ТНТУ, 2019. – с.103-104

АНОТАЦІЯ

Ружицький А.А. «Вдосконалення цінової політики з надання платних послуг (на прикладі ФОП Ружицький Андрій Миколайович)». – Рукопис.

Дослідження на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня магістр за спеціальністю 051 «Економіка» - Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. – Тернопіль. 2019.

Магістерську роботу виконано на 94 аркушах, містить 27 рисунків 22 таблиці, додатки на 2 сторінках. В ній використано 35 літературні джерела, а саме статті, монографії, автореферати дисертацій, підручники, електронні ресурси з тематики формування цінової політики на митні платні послуги.

Об'єкт дослідження: підприємницька діяльність митних брокерів

Предмет дослідження: цінова політика ФОП Ружицький А.М.

Методи дослідження – фінансовий аналіз, економіко-математичне моделювання, кореляційно-регресійний аналіз, індексний метод, економічне обґрунтування проекту.

В першому розділі розкрито теоретичні аспекти формування цінової політики з надання платних послуг. В другому розділі проведено аналіз активності в економічному аспекті формування цінової політики досліджуваного ФОП. В третьому розділі проведено моделювання цінової політики ФОП. У спеціальній частині розроблено факторну модель обсягів надання послуг з врахуванням чинників впливу. В п'ятому розділі проведено організаційно-економічне обґрунтування розширення діяльності митного брокера. В шостому розділі розглянуті питання охорони праці та безпеки у надзвичайних ситуаціях.

Ключові слова: митний брокер, цінова політика, декларування товарів, митна вартість товару.

ABSTRACTS

Ruzhitsky A.A. "Improvement of pricing policy for the provision of paid services (on the example of the FOP Andrey Ruzhytskyi)". - Manuscript.

Master's degree in specialty 051 "Economics" - Ivan Puliuyi Ternopil National Technical University. - Ternopil. 2019.

The master's work is done on 94 sheets, contains 27 figures 22 tables, supplements on 2 pages. It uses 35 literary sources, namely articles, monographs, abstracts of dissertations, textbooks, electronic resources on the topic of pricing policy for customs paid services.

Object of study: business activity of customs brokers.

Subject of research: FOP pricing policy Ruzhitsky A.M.

Research methods - financial analysis, economic-mathematical modeling, correlation-regression analysis, index method, economic substantiation of the project.

The first section describes the theoretical aspects of pricing policy for the provision of paid services. The second section analyzes the analysis of activity in the economic aspect of the pricing policy of the FOP under investigation. In the third section, simulation of the FOP pricing policy is conducted. In the special part, a factor model of the volume of service delivery was developed taking into account the factors of influence. The fifth section presents the organizational and economic justification for expanding the activities of the customs broker. The sixth section deals with occupational safety and health issues.

Keywords: customs broker, pricing policy, declaration of goods, customs value of goods.